

Zakonodajne spremembe na področju FFS

GIZ DOGODEK ZA PARTNERJE

Dr. Jernej Drofenik, UVHVVR

Ljubljana, 08.november 2024

Vsebina:

- **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o fitofarmaceutskih sredstvih**

Potrjen v državnem zboru dne 23. 10. 2024

Danes objavljen 8.11.2024

Začne veljati 15 dni od objave

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o fitofarmacevtskih sredstvih

- Ključni razlogi za spremembo:
 - Odločba US z dne 16. 3. 2023: zahteva po zakonski opredelitvi vodovarstvenega režima na najožjem vodovarstvenem območju, kjer je dovoljena kmetijska dejavnost (**neustavnost**);
 - Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/564 z dne 10. 3. 2023 glede vsebine in formata evidenc FFS, ki jih vodijo poklicni uporabniki (**zahteva po elektronskem vodenju podatkov o rabi FFS**);
 - **Izkušnje pri izvajanju zakonodaje in;**
 - **Potrebe področja v prihodnje.**

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o fitofarmaceutskih sredstvih

Ključne spremembe:

- odprava neustavnosti: zakonska opredelitev vodovarstvenega režima na VVO1,
- elektronsko vodenje evidence o uporabi FFS
- sprememba definicije poklicnega uporabnika,
- evidentiranje nakupa FFS,
- opravljanje raziskav z uporabo brezpilotnih zrakoplovov za tretiranje s FFS,
- izvajanje strokovnih in raziskovalnih nalog na področju škropilne tehnike,
- odprava administrativnih ovir pri usposabljanju s področja fitomedicine in podaljševanje rokov glede izdaje pooblastil, ki so izdane na podlagi tega zakona,
- na predlog ministrstva, pristojnega za kemikalije, se črta soglasje, ki ga organ, pristojen za kemikalije, daje v postopku registracije FFS.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: Definicije:

1. poklicni uporabnik pomeni fizično ali pravno osebo, ki uporablja FFS pri opravljanju svoje dejavnosti, je vpisana v register kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu: RKG) in ima veljavno potrdilo o pridobitvi znanj iz fitomedicine (v nadaljnjem besedilu: izkaznica). Za poklicnega uporabnika se šteje tudi fizična ali pravna oseba, ki ni vpisana v RKG, vendar ima registrirano dejavnost, na podlagi katere izvaja zatiranje plevela in škodljivih organizmov, uporablja FFS za poklicno rabo in ima sama ali ena od pri njej zaposlenih oseb, ki uporablja FFS, veljavno izkaznico;

Spremembe po členih

Ključne spremembe: Definicije:

- promet s FFS na drobno pomeni **skladiščenje in** prodajo FFS posameznim fizičnim in pravnim osebam za njihovo osebno uporabo ali uporabo pri opravljanju poklicne dejavnosti;

Spremembe po členih

Ključne spremembe: Definicije:

- varovalni pas pomeni zaščitni pas za varovanje zdravja ljudi, neciljnih organizmov in okolja, ki vključuje tudi varovalno območje za površinske in podzemne vode, ki se uporabljajo ali so namenjene za oskrbo s pitno vodo, kjer je uporaba FFS prepovedana. Določi se kot tlorisna širina med zunanjo mejo površine, kjer uporabnik nanaša FFS, in sosednjimi površinami, objekti, površinskimi vodami ali območji zajetij pitne vode.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (registracija in dovoljenja za FFS):

(2) O registraciji iz prejšnjega odstavka odloča organ v sestavi ministrstva pristojnega za kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), pristojen za fitofarmacevtska sredstva (v nadaljnjem besedilu: Uprava) ~~na podlagi soglasja organa, pristojnega za kemikalije.~~

(4) Uprava v osmih dneh od dokončne odločbe vpiše podatke v zvezi z registracijo ali dovoljenjem iz prvega odstavka tega člena v register FFS iz 42. člena tega zakona.

(6) Pritožba zoper odločbo o prenehanju registracije in izbrisu iz registra FFS ne zadrži njene izvršitve.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: Podaljšanje veljavnosti pooblastil:

Na 10 let:

- **Ocenjevalci FFS,**
- **Izvajalci izobraževanj,**
- **Izvajalci testiranja naprav za nanašanje in**
- **Izvajalci študij učinkovitosti.**

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (pogoji za prodajalca FFS in svetovalca za FFS)

1) Prodajalec FFS mora imeti končano najmanj srednjo poklicno izobrazbo s področja kmetijstva oziroma hortikulture in imeti veljavno izkaznico za prodajalca FFS ali svetovalca za FFS iz drugega odstavka 22. člena tega zakona. Ne glede na prejšnji stavek ima lahko prodajalec končano tudi katero koli drugo srednjo poklicno izobrazbo, če uspešno opravi dodatno usposabljanje s področja varstva rastlin pri izvajalcu usposabljanja iz 23. člena tega zakona in ima veljavno izkaznico za prodajalca FFS ali svetovalca za FFS iz drugega odstavka 22. člena tega zakona..

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (promet s FFS na drobno)

(4) FFS, ki so dovoljena za poklicno rabo, se lahko prodajajo samo v specializiranih prodajalnah FFS.

5) FFS, ki so dovoljena za nepoklicno rabo, se lahko prodajajo v prodajalnah z neživilskim blagom, ki so vpisane v register distributerjev iz 43. člena tega zakona in so pakirane v embalaži z že pripravljeno škropilno mešanico za neposredno uporabo (npr. razpršilkah) ali so v obliki gotovih pripravkov (npr. vabe).

(6) FFS iz prejšnjega odstavka se lahko prodajajo v prodajalnah z neživilskim blagom, če niso razvrščena in označena s piktogrami, opozorilnimi besedami in stavki o nevarnosti v skladu s predpisi, ki urejajo razvrščanje in označevanje FFS, razen s piktogrami GHS02, GHS07 in GHS09 in z njimi povezanimi opozorilnimi besedami ter stavki o nevarnosti.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (nakup in uporaba FFS)

(1) Prodajalec FFS v specializirani prodajalni FFS lahko proda FFS, ki so dovoljena za poklicno rabo, samo poklicnemu uporabniku, ki ob nakupu predloži veljavno izkaznico iz prve alineje drugega odstavka 22. člena tega zakona.

»(4) Prodajalec FFS evidentira nakup FFS v evidenco o nakupu FFS iz 44.a člena tega zakona.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (pravilna uporaba FFS)

(3) Uporabnik FFS sme skladiščiti samo FFS, ki so registrirana, če je dovoljeno prehodno obdobje za prodajo in uporabo zalog ali je zanje izdano dovoljenje iz 5. člena tega zakona.

5) Šteje se, da je bil na rastlinah ali delih rastlin uporabljen FFS, če je iz analitskega dokazila razvidna prisotnost FFS nad mejo analitskega določanja.

(6) Za nepravilno uporabo FFS se v primeru najdbe mrtvih čebel šteje analitsko dokazilo o prisotnosti FFS v vzorcih mrtvih čebel nad mejo analitskega določanja, ob upoštevanju toksičnosti aktivne snovi za čebele.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (pravilna uporaba FFS)

(3) Uporabnik FFS sme skladiščiti samo FFS, ki so registrirana, če je dovoljeno prehodno obdobje za prodajo in uporabo zalog ali je zanje izdano dovoljenje iz 5. člena tega zakona.

5) Šteje se, da je bil na rastlinah ali delih rastlin uporabljen FFS, če je iz analitskega dokazila razvidna prisotnost FFS nad mejo analitskega določanja.

(6) Za nepravilno uporabo FFS se v primeru najdbe mrtvih čebel šteje analitsko dokazilo o prisotnosti FFS v vzorcih mrtvih čebel nad mejo analitskega določanja, ob upoštevanju toksičnosti aktivne snovi za čebele.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (podatki o uporabi FFS)

(1) Poklicni uporabnik zagotovi sledljivost vsakega FFS od nakupa do uporabe tako, da podatke o uporabi FFS vnese neposredno v evidenco o uporabi FFS iz 44.b člena tega zakona, če predpisi Evropske unije ne določajo drugače.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (usposabljanje za ravnanje s FFS)

(1) Za ravnanje s FFS se usposabljuje poklicni uporabniki, prodajalci FFS in svetovalci za FFS.

(4) Potrdila o udeležbi na usposabljanju za ravnanje s FFS oziroma izkaznice, izdane v drugih državah članicah Evropske unije, se v Republiki Sloveniji ne priznajo.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (izvedba usposabljanja)

(5) Veljavnost izkaznice se po opravljenem nadaljnjem usposabljanju podaljša za obdobje iz tretjega odstavka tega člena.

(7) Izvajalec usposabljanja ob prijavi kandidata na osnovno ali nadaljnjo usposabljanje preveri izpolnjevanje pogojev, predpisanih s tem zakonom, za izdajo ali podaljšanje izkaznice. Če kandidat za usposabljanje ne izpolnjuje predpisanih pogojev, se mu izkaznica ne izda ali podaljša.

(8) Izvajalec usposabljanja preveri izpolnjevanje pogojev za izdajo izkaznice tako, da:

- vpogleda v RKG ali v dokazilo, ki ga predloži kandidat, glede izpolnjevanja pogojev za poklicnega uporabnika. Za pravno in fizično osebo, ki ni vpisana v RKG, ugotovi, da se oseba šteje za poklicnega uporabnika, če ima registrirano dejavnost, na podlagi katere izvaja zatiranje plevela in škodljivih organizmov in ima sam ali pri njem zaposlena oseba dokazilo o zaposlitvi pri tem izvajalcu dejavnosti;
- preveri izobrazbo kandidatov za prodajalca FFS ali svetovalca za FFS v skladu z 11. členom tega zakona.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (tretiranje iz zraka)

(2) Ne glede na prejšnji odstavek lahko Uprava za raziskovalne namene vlagatelju s statusom raziskovalne organizacije izda dovoljenje za raziskovanje tretiranja s FFS iz zraka z uporabo brezpilotnega zrakoplova. Pri načrtovanju in izvajanju vseh operacij z brezpilotnimi zrakoplovi mora vlagatelj upoštevati predpise, ki urejajo uporabo brezpilotnih zrakoplovov. Vlogi za izdajo dovoljenja se predložijo podatki o namenu raziskave, brezpilotnem zrakoplovu, načinu nanašanja, dolžini raziskave, vrsti in namenu uporabe FFS, lokaciji in površini tretiranja ter operativno dovoljenje za operacije z brezpilotnimi zrakoplovi v posebni kategoriji, ki ga izda organ, pristojen za civilno letalstvo. V postopku obravnave vloge lahko Uprava pridobi strokovno mnenje institucije za razvoj škropilne tehnike iz 40. člena tega zakona ali uradne institucije s področja škropilne tehnike iz druge države članice EU o primernosti uporabe brezpilotnega zrakoplova za tretiranje s FFS in o vplivih tretiranja z brezpilotnim zrakoplovom na zdravje ljudi, živali in okolje.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (tretiranje iz zraka)

(3) O vlogi iz prejšnjega odstavka odloči Uprava po izvedbi ocene tveganja zaradi tretiranja iz zraka za zdravje ljudi, živali in okolje po postopku iz 54. člena Uredbe 1107/2009/ES.

(4) V dovoljenju za raziskovanje tretiranja FFS iz zraka z uporabo brezpilotnega zrakoplova, se določijo varovalni pasovi, kjer je tretiranje FFS prepovedano, rok veljavnosti dovoljenja, način poročanja o izvedeni raziskavi, uporabljena količina FFS, območja tretiranja ter dodatni pogoji za preprečevanje škodljivih vplivov na zdravje ljudi, živali in okolje.

(5) Raziskovanje tretiranja FFS iz zraka z uporabo brezpilotnega zrakoplova ni dovoljeno na javnih površinah in na območjih, varovanih ali zavarovanih s predpisi, ki urejajo vode, okolje ali naravo.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (varovanje vodnega okolja in pitne vode)

(1) Za varovanje vodnega okolja in zalog pitne vode se prednostno uporabljajo najučinkovitejše tehnike nanašanja, kot je uporaba naprav za nanašanje FFS z majhnim zanašanjem, zlasti pri visokih nasadih, kot so hmelj in nekateri sadovnjaki in vinogradi. Minister podrobneje določi vrste naprav in tehnične zahteve, ki jih morajo izpolnjevati naprave, da se doseže nanašanje FFS z majhnim zanašanjem, izpiranjem ali odtekanjem FFS.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (varovanje vodnega okolja in pitne vode)

(3) Za varovanje vodnega okolja in zalog pitne vode pred vplivom FFS se ob površinskih ali podzemnih vodah ali vzdolž njih ali na neprepustnih površinah z velikim tveganjem odtekanja v površinske vode ali kanalizacijo, ob cestah, železniških progah, parkiriščih ali podobnih infrastrukturah, ki so v varovalnem pasu na priobalnih zemljiščih, določenih z zakonom, ki ureja vode, ne smejo uporabljati FFS. Za gramozne jame, ki so v neposrednem stiku s podzemno vodo, je prepovedana uporaba FFS v varovalnem pasu 15 metrov.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (varovanje vodnega okolja in pitne vode)

(4) Zaradi varovanja voda in za zmanjševanje tveganja za onesnaževanje vode in tveganja za vodne organizme, ki ju povzročajo zanašanje, drenaža ali odtekanje FFS v površinske vode, je na vodnih telesih površinskih voda, ki se uporabljajo ali so namenjena za oskrbo s pitno vodo, prepovedana uporaba FFS v varovalnem pasu 15 metrov od objekta zajetja. Uporaba FFS je prepovedana tudi v petmetrskem varovalnem pasu od ograje območja zajetja, ki se uporablja ali je namenjen za pridobivanje pitne vode iz podzemnih voda. Če območje zajetja iz prejšnjega stavka ni ograjeno, je uporaba FFS prepovedana v 15 metrskem varovalnem pasu od objekta zajetja.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (varovanje vodnega okolja in pitne vode)

5) Za varovanje vodnega okolja in zalog pitne vode se na območjih, ki se uporabljajo ali so namenjene za oskrbo s pitno vodo, prednostno uporabljajo FFS, ki niso označena kot nevarna za vodno okolje v skladu s predpisi Evropske unije o razvrščanju, označevanju in pakiranju kemikalij, razen, če je s predpisi, ki urejajo vode, določen strožji režim uporabe FFS. Uporaba FFS, ki vsebujejo prednostne nevarne snovi, kot so določene z uredbo, ki ureja stanje površinskih voda, je na teh območjih prepovedana.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (zmanjševanje uporabe ali tveganj zaradi uporabe FFS na javnih površinah)

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko na javnih površinah, razen na otroških, šolskih, golf in športnih igriščih, uporabi FFS, ki vsebuje za okolje sprejemljive aktivne snovi in je registrirano ali ima dovoljenje za uporabo za zatiranje škodljivcev in povzročiteljev bolezni, če z uporabo nekemičnih metod ni mogoče preprečiti nevarnosti, ki jo za rastline, okolje ali zdravje lahko pomenijo karantenski škodljivi organizmi, opredeljeni v 3. in 4. členu Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU) št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES (UL L št. 317 z dne 23. 11. 2016, str. 4), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2404 z dne 14. septembra 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo podrobnih pravil za preiskave karantenskih škodljivih organizmov za varovano območje in razveljavitvi Direktive Komisije 92/70/EGS (UL L št. 317 z dne 9. 12. 2022, str. 42).

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (zmanjševanje uporabe ali tveganj zaradi uporabe

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se na železniških površinah, na srednjem ločilnem pasu avtoceste ali hitre ceste ter v širini do 1,5 metra na bankini avtoceste ali hitre ceste in v širini do 1 metra obojestransko od varovalne ograje, lahko uporabi FFS, ki vsebuje okolju sprejemljive aktivne snovi in je registrirano oziroma ima dovoljenje za uporabo za zatiranje plevela, če ni drugih ustreznih alternativnih metod za zatiranje plevela in je zagotovljen varovalni pas v tlorisni širini 15 metrov od mesta tretiranja. Na vodovarstvenih območjih, določenih na podlagi zakona, ki ureja vode, se na objektih iz prejšnjega stavka, uporabljajo pravila uporabe FFS, določena s predpisi, ki urejajo vode.

(4) Skrbnik javne površine o nameravanem tretiranju s FFS obvešča javnost.

(5) Minister podrobneje predpiše naloge skrbnika javne površine pri uporabi FFS, način obveščanja javnosti o nameravanem izvajanju tretiranja s FFS, način, čas tretiranja, zavarovanja tretirane površine in vrsto aktivnih snovi iz tretjega odstavka tega člena.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (raziskovalno delo in naloge na področju škropilne tehnike)

(1) Uprava v sodelovanju z ministrstvom v skladu z nacionalnim akcijskim programom za doseganje trajnostne rabe FFS samostojno ali v sodelovanju z drugimi ministrstvi financira ali sofinancira raziskovalno-razvojne naloge za ugotavljanje vplivov uporabe FFS na zdravje ljudi, okolje in nepremično kulturno dediščino.

(2) Uprava na podlagi javnega razpisa za obdobje deset let podeli javno pooblastilo za izvajanje nacionalnega akcijskega programa iz prejšnjega odstavka na področju raziskav, izobraževanja in razvoja škropilnih tehnik za učinkovito nanašanje in zmanjšanje zanašanja FFS javni raziskovalni organizaciji, ki opravlja naloge s področja škropilne tehnike in izpolnjuje pogoje glede števila, izobrazbe in delovnih izkušenj osebja, prostorov, tehnične opreme ter znanstvenih referenc na področju škropilne tehnike.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (raziskovalno delo in naloge na področju škropilne tehnike)

(3) Naloge s področja škropilne tehnike so opravljanje raziskav na področju škropilne tehnike, spremljanje razvoja škropilne tehnike v svetu, razvoj standardov in prenos najnovejšega znanja v prakso, dajanje mnenj v postopku izdaje dovoljenja za raziskave in razvoj iz drugega odstavka 31. člena tega zakona, preizkušanje naprav za zmanjšanje zanašanja FFS in izdaja potrdil o izmerjenem zmanjšanem zanašanju FFS naprave.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: (evidenca o nakupu FFS)

(1) Evidenca o nakupu FFS se vodi za namen spremljanja in analiziranja nakupa FFS, izvajanja nadzora nad nakupom FFS ter zbiranja statističnih podatkov o nakupu FFS.

(2) Evidenco o nakupu FFS elektronsko vodi in upravlja Uprava. Podatke v to evidenco vpisujejo prodajalci FFS iz 10. člena tega zakona ob prodaji FFS poklicnemu uporabniku.

(3) Evidenca o nakupu FFS vsebuje naslednje podatke:

1. osebno ime in naslov poklicnega uporabnika;
2. KMG-MID ali davčno številko pravne osebe;
3. številko izkaznice za poklicnega uporabnika;
4. trgovsko ime FFS;
5. količino FFS (v kilogramih ali litrih glede na prodajno embalažo) in
6. datum nakupa.

(4) Podatki o nakupu FFS se hranijo tri leta po nakupu FFS.

(5) Uprava prodajalcem FFS zagotavlja dostop do evidence o nakupu FFS za namen vnašanja podatkov o prodanih FFS poklicnemu uporabniku.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: **(evidenca o uporabi FFS)**

- (1) Evidenca o uporabi FFS se vodi za namene spremljanja, analiziranja in nadzora uporabe FFS ter zbiranja statističnih podatkov o uporabi FFS.
- (2) Evidenco o uporabi FFS elektronsko vodi in upravlja Uprava. Podatke v evidenco vpisujejo poklicni uporabniki iz prvega odstavka 19. člena tega zakona v skladu z 2. in 3. členom Izvedbene uredbe 2023/564/EU.
- (3) Evidenca o uporabi FFS poleg podatkov iz priloge Izvedbene uredbe 2023/564/EU vsebuje tudi naslednje podatke:
 - osebno ime in naslov poklicnega uporabnika,
 - KMG-MID oziroma davčno številko pravne osebe in
 - številko izkaznice o usposabljanju o FFS za poklicnega uporabnika.
- (4) Podatki o uporabi FFS se hranijo tri leta po letu uporabe FFS.
- (5) Uprava poklicnim uporabnikom zagotavlja dostop do evidence o uporabi FFS.

Spremembe po členih

Ključne spremembe:

53.a člen **(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)**

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: Prehodne določbe:

(1) Uprava vzpostavi centralno elektronsko evidenco o nakupu FFS iz novega 44.a člena zakona do 1. decembra 2028 in centralno elektronsko evidenco o uporabi FFS iz novega 44.b člena zakona do 1. decembra 2026.

(2) Podatke o uporabi poklicni uporabniki prvič vpišejo v centralno elektronsko evidenco o uporabi FFS do 31. januarja 2027 za preteklo leto.

(3) Ne glede na drugi odstavek novega 44.b člena zakona lahko poklicni uporabniki vpisujejo podatke o uporabi FFS najpozneje do 31. januarja 2030 za preteklo leto enkrat letno.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: Prehodne določbe:

1) Izkaznice, ki so bile izdane izvajalcem ukrepov varstva rastlin, ki niso poklicni uporabniki iz spremenjene 1. točke 3. člena zakona, veljajo do izteka roka veljavnosti.

(2) Dosedanji izvajalec ukrepov varstva rastlin se šteje za poklicnega uporabnika, če izpolnjuje pogoje iz spremenjene 1. točke 3. člena zakona.

Spremembe po členih

Ključne spremembe: Prenehanje veljavnosti

Z dnem začetka veljavnosti tega zakona preneha veljati 49.a člen Zakona o kemikalijah (Uradni list RS, št. 110/03 – uradno prečiščeno besedilo, 47/04 – ZdZPZ, 61/06 – ZBioP, 16/08, 9/11 in 83/12 – ZFfS-1).

V prihodnjih mesecih:

- Podzakonski predpisi:
 - Pravilnik o pravilni uporabi FFS;
 - Pravilnik o usposabljanju o fitofarmacevtskih sredstvih;
 - Pravilnik o raziskovalnem delu in izvajanju nalog na področju škropilne tehnike.

Hvala za pozornost.